

ХРОНІКА ДРУГОГО ПІВРІЧЧЯ 2016 РОКУ

9 листопада 2016 року актову залу нашої Alma mater приймала учасників міжкафедрального наукового семінару «*Фізіологічне та клінічне значення гістаміну для практичної медицини*», присвяченого 150-й річниці з дня народження Леона Попельські, організованого та проведеного Львівським національним медичним університетом імені Данила Галицького, Лікарською комісією Наукового товариства ім. Шевченка спільно з Львівським обласним терапевтичним товариством.

Розпочав роботу семінару завідувач кафедри терапії №1 та медичної діагностики ФПДО доктор медичних наук, професор, Заслужений лікар України Євген Якович Складаров, який відзначив великий вклад Леона Попельського у вивчення фізіології травлення, зокрема, питань функціонування та іннервації травних залоз, секреції травних ферментів.

Про непростий життєвий та науковий шлях вченого, який першим у світовій науці довів, що регуляція роботи шлунка і підшлункової залози здійснюється не тільки нейро-рефлекторним, а й гуморальним способом; відкрив біологічно активну субстанцію, яку назвав вазодилітином та довів вплив гістаміну на виділення шлункового соку, розповіла у своїй доповіді «Роль гістаміну у шлунковій секреції: від Леона Попельського до сучасних здобутків (до 150 річчя з дня народження вченого)» завідувач кафе-

дри нормальної фізіології, доктор медичних наук професор Оксана Станіславівна Заячківська.

Цікавими для учасників семінару були доповіді «Гістамін у шлунку: минуле, сьогодення і майбутнє» представлена доктором медичних наук професором Олександром Яковичем Складаровим та «Дослідження шлункової секреції у клінічній практиці», виголошена доктором медичних наук професором Євгеном Яковичем Складаровим.

Завершила зустріч кандидат медичних наук асистент кафедри клінічної імунології та алергології С. О. Зубченко презентацією на тему «Синдром низької толерантності до гістаміну: значення для практичної медицини».

В історії медицини є дослідження, значення результатів яких важко переоцінити. Сьогодні ми можемо з впевненістю сказати, що саме до них належать роботи учня Нобелівського лауреата І. П. Павлова, професора Львівського університету Леона Попельського.

24 листопада 2016 року в лекційній залі кафедри нормальної фізіології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького відбулось спільне засідання Лікарської комісії Наукового товариства імені Тараса Шевченка та Українського Лікарського Товариства. З доповіддю «*Особливості застосування бригадної моделі нейропсихологічної реабілітації постраждалих учасників антитерористичної операції*» виступив доктор Богдан Ткач, кандидат

психологічних наук, психолог, докторант інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. Лекція викликала неабиякий інтерес та дискусію, в якій взяли участь проф. Л. Матешук-Вацеба, проф. О. Абрагамович, проф. М. Кобзей, проф. З. Масна, проф. О. Кіцера та інші. Також присутніми було заслухано звіт голови проф. Заячківської О.С. про роботу Лікарської комісії НТШ у Львові за 2015-2016 рр., в якому вона повідомила, що за звітний період було організовано 12 наукових засідань, а також спільне засідання з Президією НТШ, присвячене зустрічі з

Верховним Архієпископом УГКЦ Блаженнішим Любомиром Гузаром, урочисті Академії «Шевченкіана медика-2015» і «Шевченкіана медика-2017», і міждисциплінарний семінар «Мікрокристалізація слини: погляд медика і хіміка» (15.04.2016 р.) спільно з хімічним факультетом ЛНУ імені Івана Франка. Вперше під час засідань Лікарської комісії у 2015-2016 рр. було використано он-лайн відеовключення, що дозволило розширити географію лекторів і колегам з США, Австрії та Катару виступили з лекціями. Лікарська комісія НТШ тісно співпрацювала у звітний період з Українським лікарським товариством м. Львова, Львівським війським госпіталем, ДУ Інститутом патології крові та трансфузійної медицини НАМН України, Українським католицьким університетом, хімічним факультетом Львівського національного університету імені Івана Франка. Члени Лікарської комісії також долучились до проведення Всеукраїнських "Дні науки. Осінь 2016", організатором яких вже вдруге є ас. каф. фізіології Купиняк Н.І. У звітний період було організовано веб-сайт для періодичного видання лікарської комісії

"Праці НТШ Медичні науки", де розташовані реферативні записи українською та англійською, архів, а також повні тексти усіх публікацій, що забезпечує наукометричний моніторинг публікацій і сприяє популяризації здобутків авторів у світовій науковій спільноті. Запроваджено анонс та он-лайн публікації матеріалів "Праці НТШ Медичні науки", а також їх індексування у наукометричній базі International Copernicus Index, Google Scholar. За звітний період International Copernicus Index зріс з 3 до 34,06 (грудень 2016 р.). У перспективах отримання DOI для статей та матеріалів, що публікуються у часописі, створення он-лайн новин про актуальні проблеми медицини від Редакційної ради і колегії ("Actual Medical Topic Newsletter"), залучення до співпраці українських науковців, що працюють закордоном, допрацювання он-лайн системи подання статей та автоматичного рецензування, реєстрація видання у Web of Science і Scopus. З метою популяризації роботи Лікарської комісії і загалом НТШ у звітний період було створено веб-сайт комісії, також регулярно подавалась інформація в львівські та всеукраїнські медіа, а також популяризувалась у соціальних мережах. У звітний період двоє членів Лікарської комісії НТШ отримали державні нагороди: Зіменковський Б.С. - ректор Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, член-кор. НАМН України – орден «За заслуги» I ступеня (2016); Виноград Н.О. - професор, д. мед. н., завідувач кафедри епідеміології – Почесна грамота МОЗ України (2016). В обговоренні звіту виступили проф. Б. Білинський, проф. О. Кіцера, проф. Л. Матешук-Вацеба, проф. О. Абрагамович та член Президії НТШ, науковий секретар – проф. Пляцко Р.М. Роботу комісії оцінено як добру та обрано склад Правління Лікарської комісії: голова – проф. О. Заячківська, заступники – проф. Ю. Кияк, проф. Ю. Іванів, проф. З. Масна, доц. Д. Бідюк, секретар – ас. к.м.н. Н. Суходольська, скарбник – ст.н.спів. к.б.н. В. Ковалишин.

21 грудня 2016 року в конференц-залі головного корпусу Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького відбулась міжуніверситетська науково-практична відеоконференція «Сучасний погляд на гіпоксію: саногенез та патогенез». Її організували Лікарська комісія НТШ разом з Львівським національним ме-

дичним університетом імені Данила Галицького за активної участі студентського наукового товариства. Провідним доповідачем виступив віце-президент Міжнародної академії проблем гіпоксії, завідувач відділення клінічної патофізіології Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця, доктор медичних наук, професор Вадим Якимович Березовський.

Фахівець у галузі клінічної фізіології та космічної медицини, професор В. Березовський з перших хвилин свого виступу зацікавив аудиторію розповіддю про результати багаторічних досліджень саногенних властивостей гіпоксії, що сприяють людському здоров'ю та довголіттю. Захоплення альпінізмом та участь у численних високогірних експедиціях дозволили вченому глибоко і всебічно дослідити реакції різних біологічних об'єктів на гіпоксію, загальну стимуляцію енергетичного метаболізму в умовах високогір'я. Результати численних досліджень стали поштовхом для створення генератора штучного гірського повітря, здатного забезпечити індивідуальне дозування нормобаричної саногенної гіпоксії. Клінічні дослідження засвідчили, що використання такого генератора дозволяє гальмувати розвиток алергічних станів, зокрема – бронхіальної астми, а також остеопенії бездіяльності, має виражений позитивний ефект в комплексній реабілітації дитячого церебрального паралічу. Розроблену вченим методику превентивного підвищення резистентності організму було використано в передпольотній підготовці нашого космонавта Леоніда Каденюка.

Продовжила зустріч жвава дискусія про вплив гіпоксії на організм людини, її патогенні та саногенні властивості, до якої долучились не лише досвідчені науковці – завідувач кафедри нормальної фізіології професор О.С. Заячківська, професор кафедри оториноларингології О.О. Кіцера, доцент кафедри нормальної фізіології Л.В. Паніна, але й студенти-медики. Зокрема, присутніх цікавили проблеми гіпоксії новонароджених та її впливу на подальший розвиток та здоров'я дітей, а також дані, щодо тривалості життя та показників здоров'я мешканців високогірних районів у порівнянні з мешканцями рівнинних та низинних територій.

На завершення зустрічі проректор з наукової роботи ЛНМУ імені Данила Галицького професор Микола Хобзей від імені всіх при-

сутніх подякував професору Березовському В.Я. за цікаву доповідь та висловив сподівання на подальшу плідну співпрацю Лікарської комісії НТШ з науковою і студентською спільнотою університету.

23 грудня 2016 року в Палаці Потоцьких відбулася презентація завершення міжнародного проекту «**Львів епохи Адольфа та Генрика Беків**» (Україна – Польща – Нідерланди), який реалізувався за підтримки Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (ЛНМУ), Лікарської комісії Наукового Товариства імені Шевченка (НТШ) у співпраці з медичними факультетами Радбод університету (Нейгемен, Нідерланди) та Ягеллонського університету (Краків, Польща), що є членами IRUN (International Research University Network). IRUN - це спілка університетів заснована в 2007 р., яка включає провідні європейські університети Мюнстеру, Даїсбург-Ессену з Німеччини, Глазго з Великобританії, Будапешту з Угорщини. Сієни з Італії, Барселони з Іспанії та Полтієра (Франція). Метою цієї організації є створення умов для міжнародної наукової співпраці та стимулювання спільних навчальних та дослідницьких проектів.

Метою проекту ЛНМУ «Львів епохи Адольфа та Генрика Беків» стала співпраця з міжнародними інституціями IRUN для відродження у всій повноті контекстів постатей видатних львів'ян, науковців, медиків – ректора Львівського університету у 1912-1915 рр. Адольфа Бека (1863-1942), видатного вченого засновника львівської школи фізіології, та Генрика Бека (1896-1946), випускника медичного факультету Львівського університету, професора Вроцлавського університету, лікаря-гінеколога за фахом та митця за натурою, документаліста життя Львова, Варшави, Кракова міжвоєнних років та трагічних часів Другої Світової війни, ювілейні річниці якого 120-річчя з дня народження та 70-річчя з дня смерті припадали на 2016 р.

З метою популяризації та промоції наукової, історичної та культурологічної спадщини Львова організатори проекту підготували тримовне видання (українською, англійською та польською) «Львів епохи Беків» у співпраці з Незалежним культурологічним журналом «І» (головний редактор - Тарас Возняк), обравши цікавий формат - через особисті історії життя Батька і Сина - Адоль-

фа і Генрика Беків привернути увагу до здобутків львівського наукового медичного середовища у світову науку.

Видання «Епоха Адольфа та Генріха Беків у Львові» вийшло за редакцією завідувача кафедри нормальної фізіології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького професора Оксани Заячківської у співпраці з Віолетою Валентовською (Краків) та Антоном Коененом (Нідерланди). Серед авторів також член-кор. НАМН України, Doctor Honoris Causa, завідувач кафедри гінекології ЛНМУ імені Данила Галицького, професор Леонід Маркін, Тереза Смєховська (куратор і представник колекції Музею історії польських євреїв у Варшаві, Польща), автор есе "Танок Життя і Смерті у роботах Генрика Бека. Творча зустріч мистецтва і медицини", Марцін Собещанські (професор кафедри інформаційних наук університету Ніци, Франція, що працює над нейробіологічною актуалізацією теорій під впливом кібернетики) - "Культура і жахиття війни у творчості Генрика Бека" і Войцех Гермазяк (директор Центральної медичної бібліотеки ім. Станіслава Конопки).

За вагому та плідну роботу над проектом від Західного наукового центру НАН України заступник голови його Ради, член Президії НТШ, академік НАН України, д. фіз.-мат. н. Ігор Мриггод (директор Інституту фізики конденсованих систем НАН України) і голова НТШ, член-кор. НАН України, д. фіз.-мат. н., професор Роман Кушнір (директор Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я.С. Підстригача НАН України), та вручили подяки ректорові ЛНМУ, чл.-кор. НАМН України, професорові Борису Зіменковському, голові Лікарської комісії НТШ, професору Оксані Заячківській, віце-президенту Асоціації акушерів-гінекологів України, професору Леоніду Маркіну та професору Антону Коенену (Нідерланди). Від імені ректора ЛНМУ НАМН України, професора Бориса Зіменковського проректор ЛНМУ, професор Микола Хобзей вручив подяку за допомогу у реалізації проекту та активну громадську позицію головному редакторові Незалежного культурологічного журналу «І» Тарасу Возняку. З нагоди завершення проекту і презентації видання "Львів епохи Беків" та за активну діяльність в площині промоції та популяризації науки міський голова Львова Андрій Садовий вручив від-

знаки - Ювілейні монети ім. короля Данила Галицького учасникам проекту О. Заячківській та Л. Маркіну. Підготоване видання викликає непідробне захоплення та інтерес у вітчизняних і закордонних колег, також вже отримало схвальні відгуки від IRUN за унікальне поєднання історичних, наукових та культурних здобутків Львова. Такий прямий спосіб спілкування є найбільш дієвим способом поширення інформації про наукові традиції, культуру та сприяє створенню позитивного іміджу нашої країни. Все це також є ґрунтом для подальшого розвитку міжнародної наукової співпраці.

Олена Адамович,
член Лікарської комісії,
ас. каф. нормальної анатомії
ЛНМУ імені Данила Галицького